

”Дигитална трансформација и књижнице у посебним околностима” – приказ конференције

РАД ПРИМЉЕН:
РАД ПРИХВАЋЕН:

07. март 2022.

16. мај 2022.

Оја Кринуловић
okrinulovic@unilib.rs
Вера Петровић
veramilanovic
petrovic@gmail.com

*Универзитетска библиотека
„Светозар Марковић“
Београд, Србија*

О конференцији

Дани специјалних и високошколских књижница се одржавају већ дуго низ година. Термин одржавања ове конференције је крај априла. У почетку је место одржавања била Опатија, приморски градић у Републици Хрватској, међутим, од 2015. године, место одржавања је умерено у Ловран, недалеко од Опатије. Ова конференција представља скуп библиотекара специјалних и високошколских библиотека. Организатори су: Хрватско књижничарско друштво (ХКД), Секција за специјалне и високошколске библиотеке, Национална и свеучилишна библиотека (НСК) из Загреба, као и Књижничарско друштво и Свеучилишна библиотека из Ријеке. Циљ је представљање високошколских библиотека које су у саставу факултета и других високих школа, а и специјалних библиотека које су у саставу разних института и других институција чија је делатност углавном везана за научноистраживачке пројекте са Министарством науке, просвете и спорта.

На претходним конференцијама су обрађиване теме везане за концепцију и организацију специјалних библиотека, као извора и места коришћења знања. Поред тога, пажња је посвећена едукацији корисника у образовању, као и континуираном усавршавању библиотечког особља. Анализирани су и библиотечки системи хрватских библиотека, а такође се говорило и о партнерству између библиотека у Хрватској и библиотека у региону.

На конференције су позвани гости из иностранства, колеге из универзитетских библиотека, представници издавача и стручњаци из других сродних струка. Програм је обухватао предавања по позиву, представљање постера на задату тему, радионице и представљање спонзора.

Теме са неких од претходних конференција

На претходним конференцијама разматране су изузетно занимљиве теме везане за високошколске и специјалне библиотеке, а неке од њих су:

- Библиотеке, оснивачи, заједница: дијалог за промене
- Повезивање и сарадња: прилике и изазови
- Библиотеке : где и како даље?
- Успостављање квалитета у специјалним и високошколским библиотекама –библиотеке у болоњском окружењу
- Искорак према новом библиотечком систему Војаџер
- Нове стратегије у специјалним и високошколским библиотекама, промовисање и прикупљање финансијских средстава
- Партнерства у специјалним и високошколским библиотекама

17. дани специјалних и високошколских књижница

Због глобалне пандемије изазване корона вирусом Ковид 19, термин одржавања конференције 2021. године је померен на крај септембра, па су 2021. године одржани 17. дани специјалних и високошколских књижница, али у нешто измењеном облику.

Седамнаести дани специјалних и високошколских књижница су одржани у периоду од 30. септембра до 2. октобра 2021. године у Ловрану, у облику хибридне конференције, што значи да су учесници могли да је прате и уживо и виртуелно. Тема конференције је била "Дигитална трансформација и књижнице у посебним околностима". Излагања су била у оквиру следећих подтема:

1. Ауторско и сродна права – нове околности и дигитално окружење
2. Компетенције библиотекара за рад у дигиталном окружењу
3. Улога и положај библиотека у дигиталном окружењу
4. Простор, услуге и грађа библиотека у дигиталном окружењу

Излагања су била у облику позваних излагања, округлих столова, радионица и постер галерије.

Конференцију је отворио Округли сто под називом "Улога књижничара у пружању потпоре знанственицима с обзиром на промјене у начинима знанствене комуникације". У округлом столу учествовала су два позвана излагача: проф. др Ивана Кунда, продекан за науку на Универзитету у Риједи, професор Правног факултета са радом на тему „Хибридни правни књижничар или књижничар правник: како вам драго у дигиталном окружју” и проф. др. Мирослав Рајтер, управник Уреда за истраживање Универзитета у Загребу са темом "Како нас рангирања рангирају и како ми рангирамо рангирања". На отварању коференције била су и два позвана излагача: проф. др. Татјана Апарац Јелушић, председница Хрватског библиотекарског већа са радом на тему "Нормативни оквир у подручју специјалних и високошколских књижница" и Лоида Гарција-Фебо, председница Америчког библиотекарског друштва 2018–2019. са радом на тему "Libraries and digital transformation: supersonic library services in the 2020s". Конференцију је закључио позвани излагач проф. др. Мирослав Рајтер са радом на тему "Трендови развоја хрватских свеучилишта из перспективе знаности."

Сви радови су били изузетно занимљиви и корисни, али треба посебно истаћи рад Ренате Петрушић из Народне и свеучилишне књижнице у Загребу, на тему "Дјела која су недоступна на тржишту: ауторско право, дигитализација, кориштење." У раду су представљене промене које доноси нови Закон о ауторском праву и сродним правима, а које се односе на дела која су недоступна на тржишту (енгл. out-of-commerce works). Нови Закон омогућује институцијама које се баве културним наслеђем да могу да дигитализују и користе дела која су недоступна на тржишту. Занимљиво је да је тај закон прихваћен баш у тренутку одржавања Конференције. С обзиром да у Србији, дела која нису доступна на тржишту се могу само фотокопирати, али не и дигитализовати, можда би требало размотрити могућност увођења и у нашој земљи, оваквог закона који би омогућио дигитализацију дела која нису доступна на тржишту.

На Конференцији је представљено 40 радова и 14 постерских излагања. Конференцију је пратило 140 колега, 50 је било физички присутно, а 90 је слушало предавања онлајн. Имали смо нарочито задовољство да сазнамо да је Министарство културе и медија Републике

Хрватске у току трајања Конференције усвојило Стандарде за дигиталне библиотеке.